

GEOGRAFIJA_7 TEMA

Temos pavadinimas

Raudona – ar tik tai, kas valgoma?

Temos santrauka ir pagrindinis tikslas

Šios temos pavadinimas sufleruoja, kad tyrinėjimai orientuoti ne į tai, kas valgoma. Atvirkščiai, šioje temoje vaikai susipažins su skirtingais Lietuvos religiniais ir kultūriniais objektais, kaip maldos namai, dvarai, ar kitais įdomiais kultūriniais objektais, kaip Poškos baubliais ar Fluxus judėjimas, kuriuos tiesiogiai ar metaforiškai vienija raudona spalva. Tyrinėjimuose gausu nuorodų į paruoštus 100 pasakojimų tekstus, kuriuos vaikai skaitys lietuvių arba anglų kalba, bei vizualinės medžiagos.

Raktiniai žodžiai

Kultūra, maldos namai, dvarai, Poškos baubliai, Fluxus judėjimas

Svarbūs aspektai

Kalbinis lygmuo ir kiti aspektai, į ką svarbu atkreipti dėmesį	A - pagrindinis - B - tarpinis - C - pažengęs Tyrinėjimas 1 – A/B (tekstai apie kenesas ir Dievo Motinos Ėmimo į dangų soborą gali būti skaitomi anglų kalba) Tyrinėjimas 2 – A/B (tekstas apie Rietavo dvarą gali būti skaitomas anglų kalba) Tyrinėjimas 3 – A/B (tekstai apie Poškos baublius ir Fluxus judėjimą gali būti skaitomi anglų kalba) Tyrinėjimai tinkami/gali būti pritaikomi skirtingoms amžiaus grupėms.
Laikas pasiruošimui ir į ką svarbu atkreipti dėmesį ruošiantis temai	Apie 1 val. Siūlome tyrinėjimus atlikti eilės tvarka. Svarbūs žingsniai: <ul style="list-style-type: none">• Užsiregistravimas į edukacinę platformą;• Temos tyrinėjimų peržiūrėjimas (ypatingas dėmesys turėtų būti 100 pasakojimų tekstų, peržiūrėjimui/perskaitymui);• Reikiamų (ar papildomų) priemonių pasirengimas; <i>Siekiant kiekviename tyrinėjime plačiau paanalizuoti tam tikrus aspektus, pateiktą papildomą informaciją ar vaizdus galite peržiūrėti kartu su vaikais arba pasiūlykite vaikams panagrinėti ją dar prieš tyrinėjimus.</i>
Laikas, skirtas temai	Apie 1 val. su įžanga ir temos aptarimu/įsivertinimu tuo atveju, jei vaikai visus tris tyrinėjimus daro savarankiškai ir vieną po kito. Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba jiems atlikus visus keturis tyrinėjimus: <i>Preliminarus tyrinėjimų laikas (įtraukiant aptarimus po kiekvieno):</i> Tyrinėjimas 1 – iki 20 min.* (tyrinėjime įtraukti 2 tekstai iš 100 pasakojimų, priklausomai nuo vaiko lietuvių ir/ar anglų kalbos žinių atlikimo laikas gali skirtis) Tyrinėjimas 2 – iki 20 min. * (tyrinėjimui atlikti vaikai skatinami papildomai ieškoti informacijos, todėl atlikimo laikas gali skirtis)

	Tyrinėjimas 3 – iki 20 min. * (tyrinėjime įtraukti 2 tekstai iš 100 pasakojimų, priklausomai nuo vaiko lietuvių ir/ar anglų kalbos žinių atlikimo laikas gali skirtis)
Priemonės, kurias galima naudoti temai	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacinė platforma • Kompiuteriai arba mobilieji telefonai tyrinėjimams atlikti • Papildoma medžiaga/nuorodos, kurią analizuoja besimokantieji
Papildomos nuorodos, kurios padės tyrinėjimus dar labiau praplėsti/pagilinti	<p><i>Visuose šios temos tyrinėjimuose pateiktos nuorodos į konkretų tekstą iš 100 pasakojimų lietuvių/anglų kalba, kurią vaikai, norėdami atsakyti į klausimus, turėtų perskaityti. Todėl rekomenduojame Jums atidžiai susipažinti su esama informacija ir, atsižvelgiant į vaiko lietuvių kalbos lygmenį, papildomai su vaikais panagrinėti/apartiti tekstus.</i></p> <p>Tyrinėjimui 2 apie Rietavo dvarą galite naudoti papildomą informaciją ir/arba supažindinti su įdomiu faktu:</p> <p>Įdomus faktas: 1883 m. gimęs Rietavo gyventojas Juozas Kalnikas buvo vos devynerių, kai jam tarnaujant Oginskių dvare, pradėjo veikti elektrinė. Savo atsiminimuose jis teigė: „Kai iš elektrinės buvo tiesiami laidai į dvaro rūmus, žmonės stebėjosi, kaipgi čia būsią, kad ugnis kūrensis viename laidų gale (elektrinėje), o šviesa švies kitame gale - dvaro rūmuose. Kai vyrai pamatė šviečiančią elektros lemputę, vieni ją bandė užpūsti, kiti - prie jos pypkes prisidegti, treči bijojo prisiartinti... O kai užsidegė elektra bažnyčioje, pažiūrėti šitos šviesos į Rietavą važiuodavo iš visų Žemaitijos kampų“.</p> <p>(https://www.lrytas.lt/kultura/istorija/2017/08/15/news/rietavo-lempute-irase-lietuva-i-pirmeiviu-sarasa-2223169/)</p> <p>Pirmosios Lietuvos lemputės užžiebtos čia (nuotrauka: https://www.limis.lt/paieska/perziura/-/exhibit/preview/123089620?s_id=EBxMGLVfLcQayL11&s_ind=157&valuable_type=EKSPONATAS)</p> <p>Apie Dioniso Poškos Baublius galite rodyti šią papildomą vizualinę informaciją:</p> <p>1923 m. Baublių nuotrauka: https://www.limis.lt/greita-paieska/perziura/-/exhibit/preview/200000000674393?s_id=WVnZX9JsLeYU2iow&s_ind=7&valuable_type=EKSPONATAS;</p> <p>Kitos nuotraukos: https://www.turizmas.lt/imonės/D-Po%C5%A1kos-Baubli%C5%B3-muziejus/2093460#gallery-3.</p>

Mokymosi scenarijaus eiga:

Dalis	Veiklos aprašymas	Skiriamas laikas
Pradžia	<p>Įženkite į temą pradėdami keliais klausimais ir bendra diskusija vaikų grupėje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ką jums simbolizuoja raudona spalva (tai kas valgoma/tai kas nevalgoma)? Kodėl?</i> - <i>Ką Lietuvoje jums valgomo/nevalgomo simbolizuoja raudona spalva? Gal esate buvę Lietuvos vietose, kuriose atkreipėte dėmesį</i> 	5 min.

Dalis	Veiklos aprašymas	Skiriamas laikas
	<i>į raudoną spalvą?</i>	
Pagrindinė dalis ir aptarimas	<p>Atliekami visi tyrinėjimai. Jei vaikai visus tris tyrinėjimus daro savarankiškai, siūlome sekti laiką.</p> <p>Aptarimus su vaikais galite atlikti po kiekvieno tyrinėjimo, arba atlikus visus tyrinėjimus. Siūlome tyrinėjimų rezultatus aptarti Jums prisijungus prie edukacinės platformos ir multimedijos pagalba rodant pažymėtus vaikų atsakymus. Galima ties kiekvienu tyrinėjimu plačiau diskutuoti: <i>Kaip manote, kodėl statant maldos namus/dvarus Lietuvoje dominavo raudona spalva? Kaip tau atrodo, kuo Poškos baubliai ir/ar Fluxus judėjimas yra (ar gali būti susijęs) su raudona spalva (tyrinėjimui 3)?</i></p> <p><i>Galutiniam aptarimui:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kas atliekant tyrinėjimus tau labiausiai įsiminė ar nustebino? O kas dar liko neaišku?</i> - <i>Kas tau po šių tyrinėjimų Lietuvoje dabar labiausiai asocijuojasi su raudona spalva?</i> 	55 min.